СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 83. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 11. квітня 1927. VOL. XXXV. No. 83. Jersey City, N. J., Monday, April 11. 1927. THREE CENTS

ПРОГИБІЦІЯ ПРЕДМЕТОМ ВЕЛИКИХ ДЕБАТ

СЕНАТОР БОРА ДЕБАТУЄ НАД ПРОГИБІЦІЄЮ З БОТЛЕРОМ У БОСТОНІ.

БОСТОН, Месечузетс, 8. квітня. — В великій Сімфоні Гол, в присутности якої пів'четверта тисячі слухачів, сенатор Вилием Бора з Айдаго та Никлес Морей Ботлер, президент Колумбійського університету в Ню Йорку, дебатували над питанням прогибіції.

Ботлер заступав погляд, що прогибіція повинна бути відкликана. Відкликаннє малоби бути дорогою народного голосовання над усуненнєм поправки до конституції.

З другої сторони Бора виступав за тим, щоби прогибіцію задержати далі як закон краю та щоб не усувати її перед 25 роками існовання, бо такого часу треба на виказаннє її підходячости.

Один і другий бесідник заявив, що він буде старатися переконати републиканську партію про слушність своїх поглядів, з чого можна вносити, що будуча конвенція републиканської партії буде дуже бурлива.

Девятьох суддів, вибраних газетою „Де Бостон Трибюн", признало більшостю, що Бора говорив ліпше, як Ботлер.

Подібна дебата має незадовго відбутися в Ню Йорку, де з одної сторони виступить Кларенс Даров, найбільший кримінальний адвокат Америки, а з другої Вейн В. Гвідер, провідник Антисалунової Лігі.

ҐУБЕРНАТОР ДІСТАЄ БОГАТО ПРОТЕСТІВ ПРОТИ ТРАЧЕННЯ САКА Й ВАНЦЕТТІ.

РОБІТНИЧІ ОРҐАНІЗАЦІЇ ЦІЛОГО ПРОСТО СВІТА ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПРИСУДУ.

БОСТОН, 8. квітня. — Фулер, ґубернатор стейту Месечузетс, дістав сими днями сотки протестів з усіх сторін світа проти виконування вироку смерти на Сака й Ванцетті.

Найповажніщий протест прийшов від робітничих послів англійського парляменту. Протест підписало 21 послів, межи котрими є кількох міністрів з бувшого робітничого уряду Мекдоналда.

Подібний протест прийшов від німецьких соціялістичних послів. З Цуриху прислали протест швайцарські соціялістичні посли.

В Буенос Айрес, в Арґентині, федерація робітничих юній зарядила для протесту проти сього присуду однодневий страйк портових робітників. Страйк переведено одноцушно.

Коло вязниці Сака й Ванцетті скріплено сторожу. Коло 300 полісменів стоїть тепер коло домів суддів, що колинебудь були причетні до сеї справи.

З Вашінґтону доносять, що американський уряд не сподіється ніяких межинародних комплікацій наслідком протестів робітничих орґанізацій.

КОМУНІСТИ ВИСТУПАЮТЬ В ОБОРОНІ ПОЛІЦІЇ.

ЗАКИДАЮТЬ ЮНІЙНИМ ПРОВІДНИКАМ НЕСЛУШНЕ ОБЖАЛОВАННЄ ПОЛІСМЕНІВ ЗА ХАБАРІ.

НЮ ЙОРК, 8. квітня. — Перед слідчою комісією, що веде слідство в справі закидів хабарництва нюйорської поліції підчас страйків, виступили в обороні поліції комуністи, заявляючи, що всі закиди про хабарництво, роблені юнійними провідниками, неправдиві та що вони були видумані з ненависти до комуністів.

ҐУБЕРНАТОР СМИТ НАПИСАВ УЖЕ ВІДПОВІДЬ НА ПУБЛИЧНІ ЗАПИТИ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 8. квітня. — Ґубернатор нюйорського стейту Ал. Смит заявив, що він уже написав відповідь на публичний лист Чарлза Маршела, звернений до Смита в справі його кандидатури на уряд президента Злучених Держав, а специяльно в справі його можливої суперечности межи його вірностю для церкви а його вірностю для краю.

Як публичний лист так і відповідь будуть друковані в „Атлентик Монтлі". Появляться вони в маєвім зошиті, що вийде з друку коло 25. квітня.

МІЛІОНЕРИ В СТРАХУ ПЕРЕД ПАЛІЄМ.

ГАРИСОН, Ню Йорк, 8. квітня. — Від якогось часу в так званім міліонерськім ряді горять доми. Два доми згоріли зовсім. Кілька других пожарів вдалося загасити на час пожарній сторожі. Супроти сього поліція підозріває тут руку палія, і на домаганнє застрашених міліонерів видала осторогу, що буде стріляти на смерть всякого, підозрілого о підпал.

ЛІТАК УПАВ У МОРЕ.

НЮ ЙОРК, 8. квітня. — Яких 60 миль від Кейп Мей, в стейті Ню Джерзі, впав нині коло 5. години сполудня в океан літак. Зочив сей випадок корабель Осіола, якого капітан приказав сейчас поїхати на місце випадку, щоби найти людий, що впали жертвою випадку. Корабель кружляв яку годину, але не найшов живої душі й поїхав у дальшу дорогу. Досі не відомо, хто міг бути на літаку.

ХТО СПАЛИВ АЕРОПЛЯН ПІНЕДА.

РИМ, 7. квітня. — В Італії панує загальне переконаннє, що це вороги фашистів припинили світову подорож Пінеда і підпалили аероплян в Арізоні. Муссоліні зарядив, щоби вислано сейчас другий аероплян до Ню Йорку, щоби Пінедо міг продовжувати далі свою подорож.

БУДУТЬ МОГЛИ ВЖИВАТИ ДІВОЧИХ ІМЕН, КОЛИ ВИЙДУТЬ ЗАМІЖ.

БЕРЛІН, 7. квітня. — В пруськім соймі внесено проект закона, який дозволяє жінкам підписувати себе подвійним іменем, себто дівочим і другим, який одержали через женитьбу. Кажуть, що цей закон перейде.

ДІДУСЬ, ЩО ПАМЯТАЄ ШЕВЧЕНКА.

З Камянця-Подільського доносять: Тут живе дідусь Максим Данилович Васьковський, сучасник Шевченка, в якого він хлопчиком 10-х років служив.

Васьковський добре памятає Шевченка, що до нього ставився дуже гарно. У Шевченка Васьковський служив до його відїзду до Петербурга 1861 року.

У Васьковського збереглося кілька рукописів Шевченка, але їх за часів гетьмана відібрав у нього проф. Огієнко, що згодом еміґрував за кордон. (Прол. Правда).

ВУФКУ.

Затверджено Реперткомом та принято ВУФКУ до постановки новий сценарій Петровського „Лицарі першої кумуни". Сценарій малює Запорізьку Січ у кількох яскравих епізодах і леґендах. Сценарій скомпоновано за історичними матеріялами та леґендами і частково за повістю Гоголя „Тарас Бульба". Готується також „Шлях до перемоги" — фізкультурний сценарій Підгаєвського, „Трактор" — с.-г. сценарій Бориненка й „Боротьба за право" — сценарій Плеського за романом Францова тієї-ж назви.

ВІЙНА З ЖЕБРАКАМИ.

В Польщі страшно розпаношилося жебрацтво. Скрізь його повно, а міста аж кишать від жебраків. Нічого дивного, бо у Польщі скрізь голод, нужда, недостача. Зрештою який пан, такий крам. В останнім часі звернуло увагу на цю жебрачу язву і польське „санаційне" правительство, яке ладиться розпочати з жебраками безоглядну війну. В цих днях, як відомляє преса, має вийти президентський декрет проти жебраків, який розріжнятиме три роди жебраків: 1) таких, що дійсно не можуть працювати, 2) таких, що тільки частинно не можуть працювати і 3) таких, що можуть, але не хочуть працювати і жебрають. Що одначе „санатори" хочуть зробити з лазаронами — покищо не відомо. Не відомо теж, чи при провірці працездатности дідів вжие маршал Пілсудскі способу Каньовского, чи зачерпне якої методи аж — з Англії.

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Справа польсько-українського порозуміння стає з кождим днем актуальніща. Табор Пілсудського за всяку ціну бажав би зробити вилом в українському таборі, щоби когось перетягнути на свою сторону, а тимсамим розбити протипольський фронт. Зявляються на сторінках бельведерської преси голоси в справі уреґулювання польсько-українських відносин, а львівський орган Пілсудського „Дзєннік Львовскі" розписав анкету на тему, якими шляхами треба стреміти до польсько-українського порозуміння. В анкеті беруть участь здебільша Поляки, але забрали голос також Українці.

Згадати годиться голос д-ра Окуневського. Д-р Окуневський колишній парляментарний посол, член УНДО, який в останніх часах не укривав своїх уґодових тенденцій. Не відкидаючи шляхів порозуміння, д-р Окуневський намагається виказати помилковість методів польського уряду у відношенню до Українців. Він між иншим каже: „Якби сьогодня зачалася якась зовнішня війна і український хлоп не боявся, що завтра верне Польща, то український хлопа не буде би по стороні Польщі. Поляки вмовляють у себе, що за яких 25 років завдяки жандармам і школі вже не буде Українців. Окуневський вказує на Радянський Союз, який росте та єднається з Далеким Сходом і питається: „Що буде? Що перед тою силою не устоїть Польща, це не улягає ніякому сумнівові, хочаб була обєднана з Румунією".

Свої виводи Окуневський закінчує тим, що здеаціоналізовання Українців є ні до чого ведучим.

СЕЛЯНСЬКІ ЗАБОБОНИ.

Як дуже ще наш нарід темний, видно з слідуючої нісенітниці: Серед селян на ярмарку ходить слух, що в кобринському повіті по селах біля містечка Жабинка зявився нібито антихрист, який має своїм завданням знищення народу з усім його добутком. Стверджують, що це дійсний факт, що такий-то кум оповідав такому-то сватові, а хтось-там бачив самого антихриста, ще й описують його зовнішний вид: високого росту, з чорним волоссям, одіж довга з широкими рукавами і т. д.

Сама думка каже, що серед таких селян — мало освітньої праці.

ПОЛІТИЧНИМ ПРОЦЕСАМ НЕМА КІНЦЯ.

Не пройшов ще відгомін володимирської і бесарабської справ, а вже розпочалася нова — замойська і то вже друга з ряду. В Замостю ведеться тепер політичний процес проти сорок осіб, яких прокуратор обвинувачує за приналежність до комуністичної партії Західньої України.

Обвинувачені в переважаючій скількости українські селяни і робітники.

СТАН УКРАЇНІЗАЦІЇ НА КИЇВЩИНІ.

За останній рік можна зазначити в справі українізації на Київщині чималі успіхи. Спостерігається серйозний інтерес з боку службовців до вивчення української мови. За рік перевірено 20.500 чол., з них до 1-ої категорії зараховано 6.000, до другої — 12 тис. і до 3-ої — 4.500 чол. Звільнено 327 чол.

Найкраще українізовані міські установи місцевого бюджету. В окрузі українізацію проведено повнотою. Відстають залізниці. Листування українською мовою в Управлінні Півд. Зах. залізниць дає зразки повної української неписьменности.

Підвищений інтерес до українізації серед київського робітництва. З ініціятиви робітників відкриваються гуртки українознавства. Таких гуртків у місті 600, в тому числі 220 підвищеного типу. Навчається в гуртках 13 тис. чол.

За невиконання постанов окрвиконкому в справі українізації притягнено до відповідальности керівника місцевої поштової контори та инш.

В АКАДЕМІЇ НАУК.

До Київа прибув французський учений Марсель. Він працюватиме при Академії Наук для вивчення старо-української мови 17 століття.

УАН одержала запрошення взяти участь у першому інтернаціональному конгресі зоольогії у Бадепешті.

Відділ антропольогії та етнографії про УАН підвів підсумки своєї річної роботи. Відділ підготував до друку спеціяльний збірник, що освітлює палеонтольогічну роботу в селі Мізені, на Чернигівщині, де знайдено надзвичайної історичної цінности матеріяли.

Переробляються нові антропольогеометричні матеріяли, зібрані підчас подорожи наукового співробітника Носова на Поділлі, де проведено антропольогічні дослідження населення. Матеріяли готуються до друку.

Відділ бере участь у складанні термінольогічного антропогеографічного словника. Проведено низку екскурсій. Із закордоном встановлено обмін науковими виданнями.

Київський музей мистецтва при Академії Наук придбав надзвичайно цінну картину галерію художника Шавінського з 150 картинами, переважно зразків малярства нідерляндської та італійської шкіл.

За минулий рік музей відвідало понад 10 тисяч чоловіка. Відвідування музею, порівнюючи з минулим роком, збільшилося вдвоє.

ФІЛЬМ ПРО ДНІПРЕЛЬСТАН.

Цими днями до Київа повернулася кіно-експедиція ВУФКУ, що їздила знімати Дніпрельстан. Експедиція зняла всі підготові роботи та деякі пороги, що зникнуть при збудованні Дніпрельстану. Далі ВУФКУ намічає знімати ввесь хід робіт у Дніпрельстані.

ПЯТЬ ДЕРЖАВ ВИСИЛАЄ НОТУ ДО КИТАЮ

ЛОНДОН, 8. квітня. — Анґлія, Злучені Держави, Франція, Італія і Японія погодилися вислати ноти до пекінського уряду і до команданта Шангаю ґенерала Ченг Кай Шека та домагатися відшкодовання з приводу розрухів в Нанкінґ.

Кромі сего Франція рішилася збільшити свої військові сили в Китаю, побоюючись поширення комуністичної аґітації в своїх китайських посілостях.

Анґлія вислала нову бриґаду інфантерії.

СКЛАДАЮТЬ ВСЮ ВИНУ НА БОЛЬШЕВИКІВ.

ПЕКІН, 8. квітня. — Пекінський уряд подає, що з забраних в совітськім конзуляті підчас ревізії документів виходить, що це совітська амбасада вела перід у всіх китайських розрухах. В документах знайшли імена яких 4,000 студентів, яких уживано до протичужинецької аґітації. Уряд думає многих аґітаторів поставити під суд. Манджурський лорд ґенерал Ченг Тсо Лин, що держить владу над Пекіном, хоче віддати всіх підозрілих о звязок з совітською амбасадою під військовий полевий суд.

На закиди совітського заграничного уряду, уряд в Пекіні відповідає, що в Москві переведено в 1923 році рівнож ревізію в китайським посольстві так, що це, що сталося тепер в Пекіні, є тільки повторенням того, що зробили перші самі большевики в Москві.

ЩО КАЖУТЬ МІСІОНАРІ ПРО БУДУЧНІСТЬ КИТАЮ.

ШАНГАЙ, 8. квітня. — Американський кореспондент мав розмову з 15 місіонарами, які вертають до Америки. Місіонарі погодилися в своїх поглядах про відносини в Китаю що до цего: 80 а то й 100% чужинців опустило ту територію, яку заняли націоналістичні війска. Відїзджає до Европи навіть ціла німецька кольонія, яка ще найменше терпіла від війска і населення. Місіонарі не думають вернути до Китаю як довго большевицький елемент буде домінуючим в націоналістичній партії. Комуністи цілком явно виступають проти християнства. Всеж таки ціла надія лежить в націоналістах; коли вони заведуть, нема виходу для Китаю. Буде тільки хаос. Протихристиянська і протичужинецька пропаганда йде головно з Москви. Націоналістична армія проповідувала дуже благородні і високі засади та зєднала собі тим симпатію всіх. Большевицька пропаганда ту пропаганду звела на кевластиві дороги, знищивши всякий авторитет. Тому жовніри не слухають тепер своїх ґенералів, коли ті заказують їм впадати до чужих домів. Вони кажуть: Коли ґенерал може спати в гарнім домі, то чому не має простий жовнір. Китай перейде еволюцію 1 позбудеться червоної хороби. Але се може потревати кілька літ. За той час большевики знищити весь місійний доробок. Американці моглиб спокійно оставати й тепер, колиб вашингтонський уряд був повів давними роками иншу політику зглядом Китаю і признав за Китаєм ті самі суверенні права, що їх мають другі держави.

НОВА МУЖЕСЬКА МОДА В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 8. квітня. — На париській біржі зявився в бизнесовій годині син одного з париських промисловців, убраний в спосіб, що нагадує часи з перед 100 літ. Прийшов в коротких споднях по коліна, званих бричесами, мав високий капелюх і паличку та легонький плащ. Всі бровкери, хоч як були заняті фінансовими операціями, забули хвилево за бизнес і оглядали молодого смільчака, що привернением старини хоче положити конець дотеперішний мужеській моді, яка негиґієнічна.

ЯК ПОВОДЯТЬСЯ З КОРЕСПОНДЕНТАМИ В РУМУНІЇ.

ВІДЕНЬ, 8. квітня. — Прибули сюди з Букарешту анґлійські, французькі та американські кореспонденти, а у всіх них на язиці самі нарікання на край циґанів та на циґанські порядки. Румунська поліція і цензура так переслідують чужинецьких кореспондентів, що годі вислати якінебудь відомости, які були друковані навіть в румунських газетах. Помешкання кореспондентів поліція ревідує, рівнож цензурує всі депеші, взявши перед тим почтову оплату, хоч не знати чи ця депеша піде. Всі вони склали протест проти такого дикого поведення.

Заразом подають, що в Румунії надіються смерти короля і по тій причині заведено острий військовий режим. Вся влада опиниться по смерти короля в руках ґенерала Авереску. Королева Марія і б. престолонаслідник Кароль мають бути виелімінованi від участи в правлінню державою.

КЛИЧЕ ЕВРОПУ ДО ЕКОНОМІЧНОГО ОБЄДНАННЯ.

БЕРЛІН, 8. квітня. — Бувший французький міністер торговлі Люше підніс в своїй бесіді, яку виголосив в Берлінській Торговельній Палаті, що всякі війни спричинюють головно економічні конфлікти. Щоби ті війни оминути та щоби облегшити тяжке економічне положення европейських народів, треба довести до економічного обєднання, над яким працює Ліга Націй. В противному разі Америка залле Европу, а до цего не треба допустити. Треба тільки спільно з Америкою працювати, але не треба допускати до того, щоби Новий Світ мав економічну геґемонію в Европі, бо це означає катастрофу для Европи.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy..		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Загранищею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідае.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РОЗРАХУНОК РОДИЧАМ ПІД УВАГУ

Нюйорський міський комишенер здоровля видав обрахунок нещасних случаїв на вулицях міста Ню Йорку. Розрахунок відноситься передовсім до нещасних випадків дітий, себто осіб до 15 року життя, і через те представляе особливий інтерес для родичів.

Зі сього розрахунку показується виразно, що число нещасних вуличних випадків для дітий з року на рік зростае. Приміром, у 1925. році було смертельних випадків на вулицях Ню Йорку 408, а на другий рік уже 422.

Щоби здержати дальше сей застрашаючий просто зріст нещасних випадків на вулицях міста, комишенер пропонуе цілий ряд урядових мір. Вони відносяться головно до того, як підбирати людий, що займаються поводженнем автів, возів і троків. Комишенер розводиться довго, як виключувати від таких праць людий, що мають слабі очи, що не вміють найтися в скрутнім положенню, вимагаючім скорого рішення, що мають слабий змисл відвічальности, словом людий слабих тілом, нервами або вдачею.

Так представляється питакне зі сторони міського урядника. Зі сторони батька родини се питанне представляється троха інакше. Для нього певно важно, що місто робить для виключення від шоферства людий, які на се зовсім не надаються, які на такім становищи певно будуть розбивати людий. Однак батько родини мусить іти ще далі та питати себе самого: Як усе все зробиться, що пропонуе сей комишекер, чи тоді вже не буде дальших нещасних випадків на вулицях міст?

Власне сього заключення комишенер, даючий сі поради, не робить. Він мовчки немовби й признае, що новочасний рух на вулицях великих міст робить неминучим певне число випадків. Видко се хочби з того, що вози, запряжені в коні, спричиняють зникаючо мале число випадків. Всі просто випадки спричинені автомобілями й троками, значиться зовсім модерними средствами перевозу, яких тепер стае більше, і більше, і буде далі ставати що раз більше.

Супроти тих умов всякий батько родини, живучий у модерному промисловому місті, повинен бути приготований на нещасний випадок у своїй родині. Се не значить покидати всі средства осторожности, як навчакне дітий, як ходити вулицею, тощо. Се значить, що треба собі зясувати зовсім тверезо, що так як усюди у світі є нещасні случаї від недуг, в промислово розвиненім краю є ще й нещасні випадки від комунікації. Зясувавши собі тверезо сей факт, кождий батько родини може забезпечитися перед утратами на такий случай через вписанне своєї дитини в запомогову організацію.

ЩО ДІЄТЬСЯ В КИТАЮ

Не легка це справа, щоби точно сказати, що робиться в Китаю. Та всетаки завважати там можна потрійний революційний рух: соціяльний, національний та визвольний, що намагається визволити Китай зпід впливу чужинецьких держав.

Ще важче сказати, чим скінчиться китайська боротьба в нутрі в самім Китаю, та на зовні у відношенню до инших держав. Можна з певністю гадати, що там є тіж елементи національної боротьби, які були й є в Росії. Велика китайська імперія зовсім не уявляє собою, як багато думають, державу одного китайського народу. Навпаки це скорше держава ріжних великів народів. Народи ті різко діляться між собою по мові, по вірі та антропольоґічному типі. Особливо велика ріжниця між китайцями південними та північними, або манджурами. По вірі одні з них будисти, одні конфуціоністи, а є також магометани, християни і т. д. Цілком природно, що в кожного з народів Китаю проявляються свої власні тенденції, стремління створити якусь свою владу. У Европі звикли кожного генерала китайського, що веде боротьбу проти инших, називати бандитом. Між тим колиб придивитися ближче, то може б і виявилося, що вони є національними вождами окремих народів.

Можливо, що така ріжноплеменність Китаю нарешті приведе до створення кількох незалежних, або федеративних автономних держав на терені бувшої китайської імперії, але поки що про це говорити з певністю не можна. Ясно лише одне, що великою популярністю в китайських масах користується партія „куомінтаґ". Партія ця заснована Сун-Ян-Сен-ом, який був першим президентом китайської республики, коли повалено цісарство.

Старий іміґрант, націоналіст, патріот і демократ Сун-Ян-Сен довго жив в Америці та Англії, де він і здобув собі освіту. У заснованій ним партії поставив він за завдання завести в Китаю форми анґльо-саксонського політичного устрою, себто конституційно-парляментарну монархію, або демократично-парляментарну республіку. До здійснення того проґраму партія „куомінтаґ" ішла шляхом революційних повстань і бунтів. В 1911 році революція перемогла й малолітнього імператора (богдихана), нащадка старої манджурської династії скинуто. В той спосіб заведено республіку.

Китайські републіканці не мали досить свідомих прихильників, щоби опанувати масами китайського народу, а тому скоро в республиці почалась своєрідна військова анархія. Китайська республика розпалася на кілька більш менш незалежних країн, на чолі яких стали окремі ґенерали. Центральнеж републиканське правительство в Пекині лишилося майже без влади й ніякого реального значіння не мало. За ним лише залишився в очах чужинців леґальний титул загально-китайського уряду, який знова завжди буває іграшкою в руках того ґенерала, який панує на терені Пекіна.

Лише південь Китаю зберіг республику, на чолі якої стояв Сун-Ян-Сен від 1917 по 1924 рік, коли то він помер. За його життя партія „куомінтаґ" не виходила поза рямки націоналізму та демократії. Але після смерти вона швидко підпала під вплив московських большевиків. Жінка Сун-Ян-Сена увесь час працює разом з московським представником при кантонському уряді Бородіном. Але всеж таки партія „куомінтаґ" має два крила, праве і ліве. Праве крило, з яким тісно звязаний командуючий кантонськими військами ґенерал Шенк, залишається республиканско-демократичним, а ліве, з якого тепер складається майже увесь уряд південного Китаю, тісно звязалося з московськими комуністами. Разом з тим обидва крила, себ то вся партія в цілому, вороже ставиться проти чужинецького панування в Китаю. Можна гадати, що між правим та лівим крилом давноб уже прийшло до гострої боротьби, але загроза з боку чужинців змушує їх стримувати до якогось часу внутрішню боротьбу.

Правда, й ліве крило „куомінтаґу" не можна назвати большевицьким, хоч воно цілковито приймає систему державного управління таку, як у большевиків; себто диктатуру партії, подавляючи жорстоко всі останні партії та групи. Очевидно китайці визнають, що рівень китайських та московських мас з якого небудь Пошехоння мало ріжниться між собою, а тому й методи правління повинні бути більш менш однакові. Китайцям мало цікаве те, як маси ставляться до такого управління, але їм безперечно імпонує те, що большевики своїми методами перемогли та тримаються при владі.

Отже проґрама цілої партії в головних рисах буде така: Відродження Китаю з єдиною центральною владою та позбавлення його від тяжкого використування чужими чинниками. Крім того треба поширити народню освіту, перевести соціяльні реформи для піднесення добробуту населення, розвивати національний промисл, а також розвивати власну внутрішню та зовнішню торґівлю. Що до соціяльної політики партії, то вона така: Збереження приватної власности, але в деяких випадках обмеженої, законодатна охорона праці та продуктів її, як найширше притягнення мас до участи в державних справах. Що до чужинців, то вони на думку партії, повинні користуватися в Китаю всіма правами нарівні з китайцями, а не мати спеціяльних привилеїв, як дотепер. Всі договори з чужими державами повинні бути складені наново на прінціпі взаємної рівноправности.

Як бачимо, в цьому проґрамі немає нічого такого страшного, щоб европейські держави могли розпочинати війну з Китаем. Але на жаль конфлікт наростає через захланність европейських держав як і те, що в китайську боротьбу вліз, може навіть і не прошено, сторонній чинник. Це московські большевики, які всю революційну боротьбу кантонців обернули на шлях тихже методів, яких вживали в боротьбі в Росії, або в пропаґанді світової революції. Це ускладнило внутрішню китайську боротьбу, а що гірше може бути використане китайською реакцією і припинити китайське визволенне, яке так гарно почало розвиватися з проголошеннем китайської республики.

УКРАЇНА МІЖ ЧУЖИМИ.

Стаття про Шевченка в московській газеті.

Нюйорський дневник „Рускій Голос" приніс був у неділю, 3. квітня, статтю про Тараса Шевченка. Статтю писав П. С. Коган. Автор підносить кріпацьке походження Шевченка, та його надлюдські зусилля добутися з кріпаччини. Автор виводить з кріпаччини всю діяльність поета.

Стаття цитує славного російського критика Добролюбова, який підносив Шевченка як народного поета висше всіх російських поетів та признавав, що народного поета Московщина не має.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ.

В понеділок, дня 18. квітня, о 8. год. 30. мін. вечером буде в Еоліен Гол, на 34 Вест 43-ій вулиці, концерт американського баритона Клайда Беровза.

Межи точками, які виконає сей співак, є три народні пісні: одна босняцька, одна сербська, а одна українська. З українських пісень відспіває Беровз пісню „У сусіда хата біла", яку аранжери перетранскрибували по англійськи ось так:

„Oo soochida thata bila".

ЧОРНОЗЕМ.

Увінчаний у біль народу,
Облитий кровію братів,
Лежить сумний наш чорнозем.
Лани про наступи співають,
Про смерть стрілецьку грає гай,
Слізми сміється чорнозем.

К. Орчан.

ПАМЯТАЙТЕ НА РІДНИЙ КРАЙ!

При кождій нагоді збирайте на: Рідну Школу, інвалідів, сиріт та політичних вязнів в старім краю.

Жертви належить слати до краю через:

**OBYEDNANYE
P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.**

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За місяць март, 1927 р.)

I. ПРИХІД:

1) З переносу з попередного місяця		$ 242.68
2) Прихід в місяцю марті		1,438.97
Загальний прихід		$1,681.65

II. РОЗХІД:

а) Висилка до краю:		
1) Рідна Школа	$600.00	
2) Інваліди	200.00	
3) Реміснича Бурса у Львові	150.00	
4) Політичні Вязні	100.00	
5) Сироти	100.00	
6) Тов. „Просвіта" у Львові	75.00	
7) Революційний фонд	50.00	
8) Студенти	25.00	
9) На Народний Дім в Яворові	25.00	
10) На читальню „Просвіти" в Мельній	25.00	
Кошта листів і висилки	15.25	$1,365.25
б) Кошта удержання канцелярії		30.00
в) Подорожні кошта		15.00
г) Почтова скринка		4.00
Разом розхід		$1,414.25

III. ЗІСТАВЛЕННЄ:

Прихід в марті, 1927	$1,681.65
Розхід в марті, 1927	1,414.25
Остає в касі Обєднання з кінцем марта 1927	$267.40

Конан Дойл.

ЗНАК ЧОТИРОХ.

(15)

— Дикар! крикнув я. Може один з тих Індусів, що були товаришами Джонатана Смоля.

— Ледви, сказав він. Як я побачив чужинецьке оружжа, я в першій хвилині думав те саме; але дивна форма слідів ніг говорила мені щось иньшого. Правда, між мешканцями індійського півострову бувають малі люде, але жаден із них не міг би лишити таких слідів. Індуський уроженець має довгі, вузкі ноги. У магометан, які носять сандали, великий палець є цілком окремо від иньших пальців, бо поміж ними перетягнений звичайно ремінь. Але малі кольці можна пускати тільки одним способом, а саме через відповідне дуло. Отже де треба шукати нашого дикуна?

— У південній Америці, відгадував я. Він простягнув руку і взяв з полиці товсту книжку.

— Це перший том етнольоґії, що появилася власне і вважається найновішим авторітетом. — Отже що тут стоїть? — — „Андаманські острови, це ґрупа положена 340 миль на північ від Суматри в бенґальському заливі". — Гм! Гм! — „Вохке підсоння, коралеві скали, акули, порт Блер, бараки злочинців, остров Ретлянд, бавовняні ліси". — Ага, ось маємо! — „Мешканців андаманських островів антропольоґи вважають звичайно найменьшою людською расою на нашій землі. Їхній ріст пересічно чотири фути, але буває багато дорослих, що є значно меньші. Це дике, злосне, вперте, племя; але як раз хто зискає їх довіря, тоді вони спосібні до вірної приязни". Затямте собі, Ватсоне, і слухайте тепер далі: „Вони з природи страшно погані, мають безобразні голови, малі блискучі очі, викривлені риси обличча. Їхні руки й ноги теж дивно малі. Вони такі вперті і неподатливі, що всі зусилля британських урядників, щоб настроїти їх для себе бодай трохи прихильно, цілком не вдалися. Для залоги кораблів, що осядуть на мілині, вони були здавна пострахом, бо розбивають живим недобиткам черепи своїми камяними канчуками або вбивають їх своїми затроеними стрілами. Такі криваві різні закінчуються звичайно канібальськими бенкетами". Гарний, симпатичний нарід, Ватсоне! Правда? Коли б той драбуга міг був поступати цілком після свого уподобання, то ціла історія була б далеко гірше скінчилася. Думаю, що коли справа тепер так мається, то навіть сам Джонатан Смоль дав би багато за те, щоб не мати такого помічника.

— Як роздобув він такого чудацького товариша?

— Про те я нічого не знаю. Але що Смоль вернув з андаманських островів, то нічого дивного, що в його товаристві є той дикар. Але, Ватсоне, ви виглядаєте так, наче б були напів мертві від утоми. Кладіться на софу, а я постараюся вас приспати.

Він взяв з кута свою скрипку і, коли я простягнувся вигідно, почав тихо грати мрійливу мельодію — без сумніву з власного вітхнення, бо мав надзвичайний дар фантазувати. Спершу я бачив ще сухі члени його тіла, його поважне обличча та рух його смичка; потім здавалося мені, ніби я пливу по лагідних хвилях звуків, поки не причалив у країну снів, звідки глядїло на мене кохане обличча Мері Морстен.

IX.

Небажаний застій.

Пізно пополудні я збудився покріплений і відсвіжений наново. Шерлок Говмз сидів все ще на тому самому місці; але скрипку він поставив на бік і зачитався в книжці. Коли я ворухнувся, він підвів очі; його обличча було понуре й неспокійне.

— Як міцно ви спали, сказав він. Я вже боявся, що наші голоси збудять вас.

— Я не чув нічого. Чи є які нові вістки?

— На жаль, немає. До цього часу я сподівався вже чогось певного; це мене дуже розчаровує. Тут був власне Віґінс, щоб здати своє звідомлення. Каже, що нема сліду човна. Мене лютить ця перешкода тим більше, що кожда година має велике значіння.

— Може я міг би щонебудь зробити? Тепер я цілком відпочав і готовий на всяку нічну виправу.

— Ні, нам не лишається нічого иньшого, як тільки ждати. Як би ми вийшли з хати, могла б якраз підчас нашої неприсутности прийти вістка, і через те справа могла б проволіктися. Робіть, що хочете, але я мушу остати тут на варті.

— Тоді я відвідав би радо паню Форестер у Кембервель. Вона просила мене вчора.

— Пані Форестер? спитав Говмз, усміхаючися значучо.

— Що ж, очевидно, і панна Морстен. Обидві пані дуже цікавилися дальшим перебігом справи.

— Тільки не розповідайте їм за багато, сказав Говмз. На жінку не можна ніколи здатися, навіть на найліпшу.

Я не тратив часу, щоб перечитися з таким відразливим поглядом.

— За одну-дві години буду знов тут, сказав я.

— Добре! Приємної забави. Але пождіть, якщо ви сяк чи так ідете на другий бік ріки, то можете відпровадити назад Тобі. Правдоподібно не будемо його вже потребувати.

Я взяв зі собою нашу собаку і віддав її, додаючи пів ґвінеї, старому Щерменові при Пінчін стріт. У Кембервель я застав панну Морстен трохи втомлену подіями останньої ночі, але дуже цікаву на нові вісти. Я розповів паням про все, що ми зробили, але найстрашніщі подробиці задержав для себе. Так я згадав про смерть Шольта, але не казав докладно, яким способом вона відбулася. Та проте було ще багато дечого дивного, що викликало в них счудовання і здивовання.

— Справжній роман, крикнула пані Форестер. Обманута дама, скарб вартости пів міліона, чорний канібаль і драбуга з деревляною ногою. Обидва останні заступають місце огненного змія або лихого ґрафа.

— І два подорожні лицарі як спасителі, додала панна Морстен, усміхаючися до мене приязно.

— Але ж, Мері, як ви можете бути такі спокійні? Ціла ваша доля залежить від щасливого закінчення цеї справи. Уявіть собі, що це значить бути багатою і мати під своїми ногами цілий світ!

З внутрішнім задоволенням я завважав, що ті приманливі вигляди не вивели її цілком з її спокою. Вона відкинула тільки назад свою голову, наче б ходило про щось, що її мало обходить.

— Я журюся тільки Тадієм Шольтом, сказала вона, більш нічим. Він від самого початку поводився дуже добряче і чесно. На мій погляд, це наш обовязок визволити його від цього цілком безосновного, страшного обвинувачення.

Аж над вечір я покинув Кембервель. Було вже цілком темно, як я вернув до хати. Книжка й люлька мого товариша лежали біля його фотелю, але сам він був десь пропав.

— Пан Говмз певно вийшов? спитав я паню Гедсон, яка прийшла запирати віконниці.

— Ні, пане докторе, він у своїй кімнаті. Знаєте, казала вона далі шепотом, я дуже турбуюся ним.

— Чого ж?

— Так, пане докторе, він дуже чудний. Як ви пішли, він весь час ходив по комнаті сюди й туди, поки мені цілком не закрутилося в голові від того безперестанного тупоту надімною. Потім я чула, як він говорив сам зі собою, а як коли задзвонив дзвінок, він вибігав на сходи і гукав: „Що нового, пані Гедсон?" Тепер він у своїй кімнаті, замкнув двері на ключ, але я чую знов, як він тупає ногами по кімнаті. Щоб він тільки не захворів, пане докторе! Я хотіла казати йому щось про способи на успокоєння, але він так подивився на мене, що я не знаю навіть, як я вийшла з кімнати.

— Ви непотрібно непокоїтеся, пані Гедсон відповів я. Я вже нераз бачив його в такому стані. Власне тепер в нього є справа, що відбирає йому спокій.

Я пробував показатися перед нашою доброю хазяйкою спокійним, але мені самому було дуже не по нутру, коли я цілу ніч чув час до часу глухий гомін його кроків. Я надто добре відчував, як його жвавий дух бунтувався проти примусової бездільности.

При сніданку він виглядав спрацьовано, мала червона плямка на його щоці горіла від горячки.

— Ви заженете себе до гробу, приятелю, завважив я. Цеї ночі ви теж не відпочали.

— Я не міг спати. Ця проклята загадка гризе мене. Це ж можна збожеволіти, щоб бути здержаним одною нужденною перешкодою, коли все инше вже поконане. Знаю людей, знаю човен, знаю все і проте не можу дістати ніякої вістки. Я порушив ще й иньші сили, ужив всіх засобів, що стояли мені до розпорядимости. Ціла ріка перешукана по обидвох боках — і все на дурно; пані Сміт теж не чула нічого про свого чоловіка. Скоро я дійду хиба до висновку, що вони провертіли й затопили човен. Але й таке припущення не є певне.

— Або, що пані Сміт справила нас на фальшиву дорогу?

— Ні, на мою думку, нам не треба брати цього під увагу. Бо дійсно є пароплав, що відповідає її описове, — стільки я вже розвідав.

— А може він поїхав горі рікою?

— І таку можливість я брав під увагу і вислав моїх післанців на розсліди аж до Річмонду. Якщо сьогодня не дістану ніякої вістки, то завтра виберуся сам буду шукати за людьми, не за човном. Але може до того часу дістанемо ще вістку.

Але все стояло на місці. Ані через Віґінса, ані з иньшого боку ми не довідалися нічогісінького. Часописі писали багато про траґедію в Норвуді. Більшість статтей була некорисна для нещасного Тадія Шольта. Але щось нового ми з них не довідалися, крім того, що слідуючого дня відбудеться судова розправа. Вечером я пішов до Кембервель, щоб розповісти паням про нашу невдачу і, вернувши назад, застав Говмза понуреного і прибитого. Він був дуже маломовний і займався якимсь трудним, хемічним дослідом. Через огріття реторт і дестиляцію пари витворився смерід, що вигнав мене з його кімнати. Аж до самого ранку я чув, як він порається між своїми пляшками й ретортами; очевидно, він займався все ще своїм смердячим дослідом.

(Дальше буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Витинки з газет надіслали: М. Н., Филаделфія, Па.

Г. Б-к, Ню Йорк. — Вашої дописи в справі делегації на радянську Україну не помістимо. Кожда думка, висказана Вами, вже була сказана в дописях других читачів. Від себе Ви не наводите ні одного аргументу за висилкою такої делегації. Якби Ви були подумали та найшли якийсь аргумент за такою делеґацією (чи проти, якби Ви були проти такої висилки), тоді Вашу допись помістилиби.

І. Б. П-ний, Вотервліт. — Коли попередний дописуватель впадає в одну похибку, переповідаючи вже сказані аргументи за висилкою делегації, то ви впадаєте в другу похибку. Ви пишете на горі своєї дописи: Чи треба висилати делегацію на Радянську Україну?, а замість сього пишете зовсім щось другого, а саме пишете таке, що Ви повинніби поправді затитулувати свою допись: „Нам треба признати радянську Україну українською державою та ждати лишень від неї ратунку". Природна річ, що на таке твердження Ви не маєте ніяких аргументів, не наводите ні одного факту, а тільки пусті фрази про селян і робітників, які Ви видно вичитали з комуністичних брошурок та їх добре не переважали. Коли Ви зробили свідомо, пишучи одно, а даючи титул другий, то Ви пробували поповнити над читачами обман, і тоді Вам подібно належиться відкинене дописі. На другий раз, коли пишете, чому треба висилати делегацію на радянську Україну, пишіть про те, чому треба, а не про те, що на Україні не правлять Жиди ні Москалі, але Українці.

о. О. Пристай. — Ви зовсім розминаєтеся з наміром нашої переписки. Нам теж ходило о поперте місячника, що чужими мовами пише про українські справи, але ми хотіли вперед ствердити, чи є такий місячник „Рівю", як то Ви писали в своїй відозві. Колиб Ви були підтвердили, що такий місячник є, та дали нам на се доказ, то редакція булаби радо помістила Ваш заклик. Та замість сказати, чи є такий місячник, чи нема, Ви винуєте вже редакцію, що вона не дає американським банкерам зорієнтуватися як слід, та що редакція має до Вас упереджене. У відповідь на се підозріння редакція може Вас упевнити: докажіть, що є в світі такий місячник „Рівю", а редакція сейчас помістить Вашу допись. Питаємо ще раз: Чи є такий місячник „Рівю", про який Ви по три рази згадуєте в дописи, чи нема?

Д. Б., Милвокі. — Вашої дописи не помістимо. Ви винуєте атлета Гаркавенка за те, що видці на салі кричали: „Гура фор Роше". Коли другі кричали: „Гура фор Роше", то чому Ви, коли Вам здається, що кричати треба, не кричали „Гура фор Украйна"? А коли не кричали, то чого тут винувати Гаркавенка, або хочби Москаліз? — А як газета написала про Гаркавенка, що він Рошен, то підіть поговоріть з редакторами та скажіть їм, що Гаркавенко Українець. Як Вам редактор покаже, що се Гаркавенко самий представився як Рошен, тоді вже пишіть допись про Гаркавенка.

ВІДГУКИ НА ДОПИСИ.

о. А. Лотович з Бруклина заявляє в справі дописі з Бруклина в 80. числі Свободи, що канадійські танцюристи до нього не зголошувалися та о оголошення їх виступу в церкві не просили, та що він не веде агітації проти Народного Дому, але й оголошує оповістки Народного Дому та є членом Дому.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ ДЕЛЕГАЦІЇ НА РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ.

Я теж підношу гадку, щоби з рамени Українського Народного Союза вислати делегацію на радянську Україну, щоби вона провірила стан річий та сказала нам наконець докладно, як там справи маються.

В газетах появляються ріжні суперечні вісти. З Москви телеграфують кореспонденти до ріжних газет, одні одно, другі друге. По дорозі сі телеграми змінюють не раз. В редакціях їх змінюють ще раз. Через те й такі розбіжні вістки маємо з України. Якби вислати делегатів з Америки, то вони оглянулиби все своїми очима й сказалиб нам, що там є, скільки правди в тому, що говорять большевики, а скільки правди в тому, що говорять їх вороги.

Я думаю теж, що треба вислати сю делегацію як найскорше, бо можуть прийти такі політичні події, що висилати буде вже за пізно.

Михайло Люлька.
Сайксвіл, Па.

ГАРКАВЕНКО, „МІСІОНАР" І ЕПИСКОП БОГАЧЕВСЬКИЙ.

Прочитав я в „Свободі" статтю про „Політикуючі Сестри" тай собі заглянув до „Місіонара", щоби переконатися, як то по правді та справа виглядає. Бо то, бачите, всіляко буває. Думаю собі: в боротьбі можна часами дещо й переборщити. Беру „Місіонар" і читаю. І скажу вам правду, що по прочитанню мене аж люто зібрала, але бігме, що не так на „Місіонара" як на тих редакторів в „Свободі", що так делікатно відповіли. Може це зробили, так собі думаю, хиба тільки тому, що Сестри може й тому не винні, що їм придїлили харчувати д-ра Назарука, а той знова віддячується Сестрам за „віктунок і оперунок" тим, що хоче порівняти Сестер і Сиротинець з тими, що досі їх матеріяльно підпирали, та пакує в „Місіонар" свою власну літературу.

Та ту справу я лишу на боці, а скажу про другу. Отож діставши „Місіонар" в руки, я прочитав його вцілости та побачив на свое велике здивовання, що наш славний силач Гаркавенко зайшов аж до „Місіонара". Думаю собі: та в тім нічого злого. Хвалять в „Місіонарі" православного нездару гетьмана Скоропадського, так хай раз похвалять православного щирого Українця Гаркавенка, що приносить славу українському імені. Та зараз таки побачив я, що тут щось про що инше мова. Бо ото „Місіонар" причуднив нашого Гаркавенка до Рутенців. От, думаю собі, хитрі ті Рутенці з Филаделфії разом з д-ром Назаруком, хотілиб збільшити свою рутенську компанію ще рутенським типом з Великої України і зробити з Гаркавенка Малоросса, землячка, який не дуже то турбочеться за тим, щоби про него писали як про Українця, от щось таке, як не турбочеться про те епископ Богачевський.

Через те то пише „Місіонар", що на епископа Богачевського „Свобода" нападає, коли про него пишуть в англійських газетах, що він рутенець і візантієць, а Гаркавенка направду, коли про него пишуть, що він „Рошен".

Про ту справу хочу забрати голос, бо я сам інтересуюся „файтами" і вже нераз був в Ню Йорку, як боровся Гаркавенко. А навіть сам з ним познайомився і з його менаджером Пфеффером. Я і бачив на власні очі письма, де менаджер виразно домагався від головного промотора Курлея в Ню Йорку, щоби зголошувати перед боротьбою публиці, що Гаркавенко український чемпіон. Я знаю, що оголошувано спочатку, що він Росіянин і Поляк, а тепер завсіди подає промотор, що він Українець і не мішає його з ніякою другою національностю. Менаджер Пфеффер і Гаркавенко заявляли, що вони ходили особисто до редакцій і просили, щоби не робити баламуцтва і подавали, що Гаркавенко Українець. Вони подали, що і „Свобода" заявила їм, що це треба доконче зробити, бо навіть читачі „Свободи" цего виразно домагаються.

Якраз трудови Гаркавенка і його менаджера Пфеффера треба завдячити, що американська преса таки змушена писати про Гаркавенка як Українця.

Так то поступили Гаркавенко і його менаджер, які роблять бизнес на міжнародній публиці, яким ходить з бизнесового боку о те, щоби позискати і Росіян і Поляків. Мимо бизнесу, вони самі ходили по редакціях і писали і домагалися, щоби імя Гаркавенка було зазначуване як Українця. Вони зробили все, що могли і мають успіх і під тим зглядом, бо більшість американських газет пише тепер про Гаркавенка як про Українця. Це добре знає наше громадянство.

Та зате про епископа Богачевського ні його консисторіяльних дорадників не можна того сказати. Нігде не чути, щоби вони поробили які кроки в тім напрямі, щоби про них не писали як рутенців, гріків і візантійців. Бо йдуть собі на католицькі наради каноніки о. Процько чи о. Пик, а з ними разом ще й д-р Назарук та спокійно слухають про те, як ухвалюють допомогу для Росії. Самі не то що не згадують нічого про Україну, але ще нарід баламутять, бо видають відозву і взивають збирати жертви на Україну, коли ті жертви призначені на Близький Схід, в якім Рим ні католицькі епископи в Америці не добачують України, а наші каноніки з д-ром Назаруком не мають знова відваги їх повчити і їм про Україну пригадати.

Вони виступають приміром з катедральним хором та ще хваляться, що це виступає рутенський хор. А якже, так точно. Було друковане на офіціяльних програмах.

При тім не треба забувати, що наші каноніки і епископ Богачевський і їх дорадник д-р Назарук жиють з українського бизнесу. Їх удержують тільки Українці. Їх отже обовязком є ходити по редакціях і простувати. Їх обовязком є укладати епископови Богачевському такі стейтменти, щоби з них не виходило грецько-рутенське візантійство, а тільки українство. Може то зробити Пфеффер і Гаркавенко, можуть то зробити каноніки зі своїм всезнайком і всекритиком Назаруком. А коли не роблять, так хай хоч мовчать і не виписують небилиць та не нарушують Гаркавенка ні „Свободи", хай краще держаться Скоропадского — він тоже малоросс, а вони рутенці, їм і по дорозі.

Павло Дурбак.

НЕ ЗАНОСІТЬ ХРУНІВСТВА ДО АМЕРИКИ!

Коли ще в Галичині не було загального права голосовання, то кожде село вибирало по кілька виборців, які зізджалися до повітового міста і там вибирали посла. Сто кількадесять виборців рішало за цілий повіт. Наші вороги, Ляхи, уживали тоді шахрайства, пострасху і підкупства, щоби перехилити на свою сторону більшість голосів. І треба зі встидом признатися, що неоден слабкий характер дав стерорізуватися або й підкупитися. Наш нарід прозвав тих зрадників влучним словом „хрунь". Коли національна свідомість зросла, хрунівство майже щезло. Ще й до того свідомі громади стали розправлятися самі зі своїми юдами. Неодному відобрали здоровле, неодного пустили з огнем, а неодного убили, як злющого гада.

Хрунем є кождий чоловік, який іде проти добра для свого народу, чи то зі страху, чи задля особистої користи.

Старокрайського хруня, звичайно мало свідомого селянина, можна було ще як-так виправдати, бо він не розумів доборе ваги свого проступку, а нераз, як бідний чоловяга, злакомився на кількадесять ринських, які для нього були справдешним маєтком. А однак ми бачимо, що наш нарід не подарував хруням, а карав їх крайною погордою, а нераз і смертю. Наш нарід розуміє дуже добре, що хрунівство є нічим иншим, а моральною заразою, яку мусить винищитися до коріння, коли наша нація хоче істнувати. Для поневоленого народу ніхто не є таким ворогом, як свій, домашний ворог, як Українець, що став зрадником, що пішов на службу нашим народним ворогам.

На жаль, і на нашій іміграційній ниві зачинає виростати хрунівський пирій. Появляються люде, які напроти свого переконання, напроти правди, насупроти народного добра лукавлять душею і задля страху тай особистої користи стараються шкодити нашій національній справі. Це хрунівство не має виправдання, що воно несвідоме, бо воно не ведеться неграмотними селянами. Це хрунівство небезпечне, бо за ним заступаються люде, що покінчили високі школи і знають, що роблять. І становище, яке вони займають між нами, є таке, що вони можуть тиждень за тижнем, кождої неділі, поширювати зло і принести необчисленну шкоду для нашої іміграції в Америці, а посередно і для нашої справи у старім краю.

Маю тут на думці отих священиків, що кривлять душею, що не йдуть явно й славно проти польсько-римського конкордату, що не виступають проти тої церковної політики, яка готує пропасть між нами яко священиками, а народом нашим. І тому до всіх тих, що кривлять душею, ставлю отсі запити:

1) Чи вірите Ви, Отці Духовні, що конкордат є доброю річю для українського католицького народу в Галичині? Чи є характерно, щоби український католицький епископат присягав на вірність Польщі в своїм імени і в імени підчинених собі священиків? Чи є де у світі другий такий епископат, що присягнувби вірність своїм відвічним ворогам?

Як Ви, Отці, характерні люде, то заявіть отверто, що Ви погодилися цілком, що наш нарід має бути у вічнім підданстві Ляхам. **Присяга, а ще церковних достойників, свята річ! Не можна її ломити! Коли присягають на вірність Польщі і ту присягу узнають за важну, то і епископи і священики мусять учити український нарід, що треба й життя положити за Польщу! Чи не так? Таж прецінь кривоприсяжниками не будуть епископи!**

2) Поміж Вами, Отці, які о-стали прихильниками епископа Богачевського, переважна часть жонаті люде або вдівці. Але Ви торочите, що целібат добрий! Чи це не зневага для ваших жінок і дітей! Чи не вмієте Ви оцінити повної вартости родинного огнища, що хочете його загасити для других? Чи не бачите, що вартує той вірний Ваш приятель, тота порадниця і розрадниця, тота подруга Вашого життя, тота матір Ваших дітей, той сердечний лучник в родині і в громадськім життю? А діти Ваші нічим для Вас? Вониж вартні також і для нації, бо Ви маєте могу післати їх у школу і виховати на свідомих борців для України.

Але Ви похвалюєте целібат, який витворює себелюбство, дивацтво і холодне серце для людства. Таж навіть перший папа, св. Петро, був жонатий, а **целібат є тільки темним останком дикого, темного середновіччя. Хай буде целібат, але тільки для таких, що можуть видержати у нім свято, які не погублять ні своєї душі, ні других.** Але годі Вам, годі епископам заводити примусову безженність, яка зломить масу характерів і витворить потворне фарисейство у нашій суспільности.

Целібат це безправство, яке нелегально хотять перешварцувати владики, а між ними і епископ Богачевський. Хто сам виступає проти права, нехай не ждає від других послуху. **Тільки таку владу можна признати за легальну, яка шануе установлені для неї закони. Хто сам ломить закон і ждає для себе послуху, є безправним тираном, а проти тиранства можна боротися і найлучшому католикови.**

3) Епископ Богачевський виступив завзято проти пошанування памяти Івана Франка, якого разом з Назаруком прозиває руїнником і хаотиком. Чи чув коли хто, щоби який німецький католицький епископ поважився оттак публично напасти на память Гетого, Шіллера, або других німецьких генїяльних писателів? Чи чув хто за якого польського біскупа, аби поважився нарушити память Міцкевича, Словацького або других національних геніїв? Ні! Ніколи! А однак ті генії нераз і не два писали такі речі, що противилися духови католицької церкви. Але усі епископи на усьому світі ніде і ніколи не забувають, що вони сини свого народу і як такі перечують дрібне зло, яке добачують у писаннях своїх великих людей, а підносять ті первоцвіти, які збогатили скарбницю їх нації.

Аж кров буриться, коли подумати, як сміють накидатися на таких ведитнів духа, як Шевченко і Франко, такі марні люди, що ніколи нічого не дали і не дадуть для України, а будуть хиба записані невигласками і геростратами, що пробували кидати колоди під ноги воскресшому народови.

4) Хто з Вас, Пан-отці, з рукою на серці, може сказати, що епископ Богачевський має любов до ближнього, для свого бідолашного народу, для України, для свого священства, для загалу еміграції?

Ви, Ви самі, що тепер боронтите його, „страха ради юдейскаго" і ради „лакомства нечащного" — Ви самі говорили завше, що еп. Богачевський чоловік без серця. Через що зійшли з розуму отці Держирука і Кришко? Чи не опинилися вони оба в заведенню для божевільних, а їх жінки і десятеро дрібних діточок без ніякої помочи? Скажіть, оголосіть, кілько то епископ дав тим бідним сиротам на удержанне? Також надрукуйте, як споможено сліпого священика і того другого, що по жебранню пішов. А той священик-жебрак то ще і целебс. Треба було хоч для безженного оказати ласку! А коли священик пімре, чи явиться епископ бодай на похорони, аби віддати послідну прислугу? І чи не забирає епископ неподівано священика там, де усьо приведено до порядку, проти волі громади і на невимовну прикрість священикови? І приказує „муфуватися" хочби в амбулянсі, коли священик тяжко хорий. Чи це є поступованне людське і християнське?

5) Ви хочете, Отці, щоби Вас мати за добрих Українців, а вже певне за добрих синів української гр.-кат. церкви. І скажіть, хто з Вас не бачить, як втинається і калічиться наш обряд через епископа. Повикидано з богослужебних книг наших українських святих, заводиться нові богослуження, а касується старі, викинено слово „православних", заводжується латинські братства і сестрицтва тай ще пробується і календар змінити, щоби стрімголов полетіти в сторону латинізації.

Ви знаєте, Отці, що тепер симпатією тішаться Бельгійці і Французи і ті, що є раболіпними слугами. Чи Ви не маєте відваги стати в обороні обряду, нації і в своїй власній, бо й Ваша екзистенція загрожена. Живете з дня на день і по шляхотних потішаєтеся: „Якось то буде".

6) Ви добре бачите, що тисячі наших людей виступає з церкви і переходить на иншу віру — тільки через епископа Богачевського. Ви повинні знати, що Вас жде доля бути пастирями без пастви. Чи може Ви надієтеся, що тоді дістанете пенсії з невідомих жерел? Чи може числите на пенсії з Варшави? Бо як нарід не дасть, то хтож другий дасть вам удержанне?

7) Неприхильне відношення епископа до „Обєднання" показало нам наглядно, що він хотівби спинити поміч іміграції для старого краю. Він хоче обернути жертвенність нашої суспільности на свій семинар, на місійний фонд і такі другі ціли, з яких нема ніякої користи, а тільки шкода для української національности. Колиб буда вдалася його робота, то з його булаби користь тільки для наших ворогів. Наша еміграція булаби роздерта, а народна робота заснічена і спинена. А Ви бачили це і ще кажете, що то було добре.

8) Епископ разом з Назаруком, в письмі і слові, ширить ідеольогію політичної панщини. Він проповідує, що наш нарід нездатний до самоуправи та що нам треба слухати гетьмана і панів. **На Україні ті панове дідичі майже виключно Ляхи і Москалі.** Мабуть вже подяться вельможні з ясновельможним, якби впровадити на українські землі утікачів-дідичів і при їх допомозі посунути границі Польщі аж по Чорне море. Радуйся, Україно, із такою гетьманщиною, із такою державою, де усім будуть правити ляцькі і московські пани! Але правда! — Тоді пан гетьман із панами перейдуть на унію, або може прямо і на латинське католицтво і Україна дістане від Риму яких два-три кардинальські капелюхи.

От під тими червоними капелюхами бачить наш епископат мабуть всю Україну! Але що для Вас, Пан-отці?

Чи варто за червоний пояс і колпак та пелеринку їти на перекір із змаганнями свого народу? Виж в Америці, в краю свободи і рівности, в краю, де усі закони на демократичній почві. Чого Вам з панами нюхатися? Папи далеко, а тут раді і завше буде радити народ. Вам не по дорозі з панськими ідеями, бо Ви переважно хлопські сини, а удержує Вас робітник і ніхто инший! **Творді робітничі руки не дадуть собі забрати того громадського добра, на яке вони віддали не одну „шихту", на яке вони жертвували і тоді, коли робітнича платня виносила якого долара за 12 годин праці.**

Не кривіть душею, не обороняйте неправди, не стійте за безправством і тиранією! **Покорятися насилї і неправді може тільки раб, тільки панщинний кріпак.** Ви не панські отамани, які виганяли людей на панщину, Ви не гайдуки, які мають сповнити сліпо і найгірший розказ тирана; Ви слуги Христа, якого ідеали Ви маєте нести в народ. Спитайте своєї совісти і поки час оберніться там, де кличе Вас любов до свого народу, до свободи, до християнського братерства і християнської рівности.

Коли через страх або задля особистої користи і надалі останете шкідниками для нашої іміграції, не подивуйтеся, що будемо уважати Вас за таких самих, як тих, що в краю продавали свій голос ворогам.

Тільки Ваша вина буде більша, бо Ви люде свідомі і священики.

Священик.

Мати: То не гарно, Влодку, що ти вибив свою сестричку, а тиж обіцяв бути чемний.

Синок: Так, мамо, а чому Оленка хотіла бути ще чемнійшою від мене.

Господар: (дуже врадуваний до жебручого діда): Ось вам пятьдесять центів, мені саме народився синок.

В тій хвилі вбігає служниця і каже: — Прошу пана, то близнята народилися!

Прошак: А, то добре, то я дістану доляра!

Приятель: — Значить, твоя колишня служниця тепер у мене.

— Що ти кажеш!

— Не потребуєш боятися, я повірю ні половину того, що вона розказуе.

На вечеру подали всім гречану кашу і квасне молоко, лише один дідусь дістав бефштик. Малий Ромко не їсть каші, лише мішає вилками. Дідусь бачить це і питається: „Чому, Ромку, не їш, може поголити тобі?" — Ромко: „Ні, побефштикувати!"

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць март 1927 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	377.56	141.	20.70
2.	166.83	142.	99.09
3.	78.64	143.	17.45
4.	81.18	144.	62.92
5.	60.37	145.	48.40
6.	27.25	146.	76.41
7.	205.07	147.	323.56
8.	168.73	148.	9.82
9.	124.71	149.	52.68
10.	173.26	150.	24.79
11.	12.00	151.	64.53
12.	110.94	152.	58.29
13.	39.24	153.	20.03
14.	65.27	154.	40.92
15.	40.47	155.	324.65
16.	33.08	156.	73.33
17.	24.82	157.	40.60
18.	110.19	158.	25.85
19.	9.1	159.	65.96
20.	154.34	160.	85.66
21.	50.6	161.	89.05
22.	93.90	162.	50.44
23.	27.25	163.	92.78
24.	128.03	164.	71.56
25.	44.71	165.	103.27
26.	51.31	166.	16.42
27.	37.05	167.	37.96
28.	181.15	168.	134.23
29.	159.65	169.	38.48
30.	66.8	170.	179.79
31.	143.4	171.	44.66
32.	39.0	172.	13.25
33.	51.77	173.	23.45
34.	103.6	174.	36.19
35.	25.0	175.	96.51
36.	79.7	176.	42.27
37.	50.1	177.	71.06
38.	228.5	178.	40.61
39.	101.5	179.	166.07
40.	34.7	180.	7.43
41.	38.1	181.	130.25
42.	101.0	182.	108.97
43.	65.4	183.	108.33
44.	143.8	184.	7.33
45.	180.6	185.	73.43
46.	34.0	186.	65.54
47.	26.3	187.	50.99
48.	45.03	188.	22.94
49.	13.9	189.	34.66
50.	36.45	190.	9.60
51.	53.75	191.	70.59
52.	25.09	192.	67.23
53.	47.15	193.	154.26
54.	13.04	194.	16.86
55.	54.8	195.	35.26
56.	102.1	196.	32.84
57.	101.6	197.	37.03
58.	70.6	198.	58.57
59.	128.7	199.	9.76
60.	16.4	200.	79.68
61.	60.0	201.	53.09
62.	76.2	202.	35.26
63.	257.6	203.	101.47
64.	64.1	204.	69.65
65.	268.8	205.	20.06
66.	107.2	206.	328.96
67.	120.0	207.	45.30
68.	33.3	208.	34.39
68.	90.1	209.	138.59
70.	239.3	210.	39.92
71.	14.7	211.	121.25
72.	57.1	212.	28.88
73.	90.8	213.	266.78
74.	63.8	214.	39.01
75.	85.10	215.	34.50
76.	218.1	216.	42.96
77.	97.9	217.	300.61
78.	143.2	218.	241.88
79.	6.1	219.	58.17
80.	46.4	220.	120.50
81.	123.78	221.	276.36
82.	54.31	222.	31.15
84.	16.38	223.	160.46
85.	109.1	224.	14.24
86.	186.11	225.	31.61
87.	108.5	226.	19.01
88.	6.05	227.	58.99
89.	7.28	228.	44.04
90.	206.9	229.	214.40
91.	202.1	230.	191.50
92.	15.4	231.	54.58
93.	34.6	232.	60.55
94.	176.9	233.	55.25
95.	68.93	234.	128.85
96.	155.3	235.	100.84
97.	45.7	236.	74.88
98.	151.45	237.	162.68
99.	152.3	238.	64.91
100.	75.0	239.	174.29
101.	55.1	240.	13.94
102.	289.6	241.	64.58
103.	65.4	242.	122.20
104.	185.1	243.	105.25
105.	136.4	244.	30.04
106.	186.8	245.	126.48
107.	63.0	246.	34.60
108.	102.6	247.	222.26
109.	101.0	248.	45.20
110.	27.05	249.	31.87
111.	38.07	250.	20.70
112.	156.35	251.	125.19
113.	94.05	252.	50.54
114.	57.5	253.	61.42
115.	21.50	254.	112.77
116.	56.5	255.	61.82
117.	73.28	256.	28.43
118.	76.0	258.	28.71
119.	36.56	259.	138.15
120.	130.38	260.	24.90
121.	83.83	261.	25.86
122.	49.18	262.	39.75
123.	89.87	263.	50.56
124.	88.96	264.	19.07
125.	16.09	265.	41.13
126.	81.97	266.	79.71
127.	90.62	267.	38.65
128.	56.27	268.	56.53
129.	31.97	269.	40.72
130.	192.12	270.	146.21
131.	21.40	271.	34.37
132.	120.28	272.	7.13
133.	140.89	273.	92.72
134.	36.81	274.	132.94
135.	101.29	275.	66.54
136.	136.57	276.	359.34
137.	124.31	277.	64.36
138.	44.06	278.	48.70
139.	64.53	279.	8.38
140.	45.69	280.	102.07

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
281.	20.27	333.	90.96
282.	149.72	334.	88.44
283.	103.00	335.	36.26
284.	24.21	336.	125.58
285.	35.35	337.	19.37
286.	64.68	338.	230.57
287.	15.53	339.	59.13
288.	379.01	340.	17.74
289.	23.11	341.	50.75
290.	51.58	342.	141.27
291.	24.50	343.	18.00
292.	216.95	344.	35.62
293.	25.98	345.	93.75
294.	46.10	346.	16.79
295.	175.39	347.	47.33
296.	206.03	348.	12.10
297.	18.79	349.	42.60
298.	57.95	350.	65.82
299.	51.26	351.	43.95
301.	89.03	352.	41.74
303.	50.31	353.	18.50
304.	28.82	354.	35.25
305.	63.92	355.	49.97
306.	14.26	356.	23.79
307.	27.25	357.	34.20
308.	97.74	358.	28.80
309.	33.12	359.	30.95
310.	32.22	360.	18.25
311.	16.13	361.	189.07
312.	36.16	362.	22.54
313.	16.74	363.	116.54
314.	10.92	364.	182.17
315.	16.56	365.	94.90
316.	210.60	367.	204.77
317.	99.06	368.	13.16
318.	100.23	369.	150.24
319.	23.15	370.	193.78
320.	75.73	371.	81.11
321.	99.94	379.	61.25
322.	19.27	380.	24.78
323.	44.47	381.	29.76
324.	116.54	384.	91.31
325.	43.82	385.	231.36
326.	130.50	388.	180.18
327.	29.72	392.	13.69
328.	15.26	393.	24.96
329.	15.02	396.	75.44
330.	93.46	400.	45.03
331.	29.42	401.	29.04
332.	56.37		

З місячних вкладок старих родів обезп. $30,652.44

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
25.	8.18	177.	14.24
26.	15.17	195.	5.45
31.	8.54	206.	10.17
34.	2.10	217.	6.45
38.	7.11	218.	1.70
56.	4.52	221.	5.72
59.	3.72	229.	2.87
64.	2.16	237.	2.36
65.	4.00	242.	3.41
67.	2.07	245.	13.76
84.	1.96	246.	1.00
87.	2.37	265.	3.64
90.	3.10	266.	4.73
91.	2.14	276.	5.20
92.	2.04	281.	10.93
97.	10.01	284.	1.06
105.	3.38	295.	3.30
106.	6.04	309.	5.07
110.	8.58	322.	2.08
129.	5.47	323.	3.23
130.	6.64	333.	1.89
131.	1.72	338.	1.53
133.	4.97	350.	1.35
142.	2.16	357.	7.19
147.	4.03	359.	3.67
160.	16.39	372.	16.22
167.	2.06	385.	6.29

З місячних вкладок нових родів обезп.	285.14
Разом від членів	30,937.58
Процент від моргечів	3,436.98
Процент від бондів	1,145.00
Сплата моргечів	1,735.00
Сирітські части по бл. п.:	
Антін Майорчик, в. 113	450.00
Катер. Береза, в. 197	550.00
Разом	38,254.56

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Іван Пеляк, в. 94	1,000.00
Андрій Процько, в. 85	968.59
Іван Дольський, в. 388	500.00
Антін Майорчик, в. 113	979.78
Каз. Шуковський, в. 98	1,000.00
Ст. Лапчинський, в. 181	500.00
Людвік Галендій, в. 24	1,000.00
Іван Сціжак, в. 3	500.00
Анна Коземчак, в. 303	1,000.00
Кат. Береза, в. 197	750.00
Іван Проць, в. 223	1,000.00
Іван Немчук, в. 321	1,000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Михайло Хорощак, в. 2	50.00
Іван Когут, в. 7	75.00
Іван Борис, в.26	50.00
Павло Пишляк, в. 38	50.00
Теодор Катулька, в. 48	75.00
Ілько Грибиняк, в. 58	25.00
Марія Возимок, в. 96	50.00
Стефан Прокопів, в. 106	50.00
Антін Мороз, в. 106	50.00
Дмитро Мирка, в. 114	50.00
Іван Кмитро, в. 128	50.00
Мих. Микитка, в. 128	25.00
Микола Поточняк, в. 162	50.00
Марія Хомишин, в. 177	25.00
Кат. Конецька, в. 182	25.00
Іван Мусяла, в. 197	50.00
Онуфер Кучма, в. 215	75.00
Микола Ханас, в. 220	25.00
Микола Хома, в. 232	50.00
Іван Дідич, в. 235	25.00
Іван Шубеляк, в. 254	50.00
Кат. Черевешко, в. 292	50.00
Іван Концевич, в. 370	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Мик. Яропут, в. 46 (ст.)	378.58
Антін Кочубійчук, в. 336	412.00
Ів. Дрендзель, в. 3 (ст.)	111.32

Виплати з фонду адміністраційного.

Свобода за орган	3,887.10
Платня гол. уряду	520.00
Стейти за лайсенси	133.00
Кошта подорожі і діета гол. предсідателя	17.00
Оправа книг	34.00
Видатки канцелярійні, почта, тел., експрес і ін.	45.47
Депозит на реальність	500.00
Разом	17,311.84

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем міс. лютого остала	377,097.28
Прихід за март	38,254.56
Разом	415,351.84
Розхід за март	17,311.84
Готівка з кінцем міс. марта 1927 остає	398,040.00

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	398,040.00
Моргечі	837,747.50
Бонди	362,001.23
Реальність	20,000.00
Друкарня	10,000.00
Разом	$1,627,788.73

Стан довжний:

Фонд посмертний	1,098,708.59
„ резервовий	253,945.55
„ запомоговий	55,847.02
„ адміністрац.	33,448.46
„ конвенційний	14,383.48
„ народний	6,453.17
„ сирітський	165,002.46
Разом	$1,627,788.73

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць март 1927 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	23.18	100.	5.85
2.	13.75	102.	24.75
3.	13.50	103.	3.85
4.	2.70	104.	21.20
5.	6.10	105.	12.40
6.	3.05	106.	4.30
7.	27.30	107.	5.90
8.	13.05	108.	8.48
9.	22.05	109.	12.15
10.	2.70	110.	90
13.	1.60	112.	14.25
14.	1.35	113.	4.65
15.	7.05	114.	7.00
16.	8.10	115.	25
18.	9.90	116.	8.55
20.	8.80	118.	3.60
21.	6.10	120.	15.08
22.	16.43	121.	12.15
23.	2.70	123.	6.53
24.	15.30	124.	14.80
25.	1.15	126.	2.25
26.	1.15	127.	9.68
27.	2.70	128.	7.05
28.	23.40	130.	6.50
29.	16.00	131.	3.45
30.	8.10	132.	20.80
31.	25.65	133.	8.35
34.	14.40	135.	6.30
35.	2.95	136.	15.98
36.	50	137.	16.88
38.	23.00	139.	4.00
39.	6.30	140.	90
40.	2.70	142.	11.25
41.	2.55	144.	2.25
42.	9.00	145.	1.65
43.	2.50	146.	7.43
44.	21.25	147.	44.55
45.	13.05	148.	4.50
46.	50	149.	7.88
47.	2.55	153.	3.60
50.	6.10	155.	49.75
51.	1.60	156.	9.75
52.	75	158.	1.80
53.	4.95	159.	8.33
55.	6.35	160.	13.30
56.	18.90	161.	6.55
57.	7.45	162.	5.65
58.	9.75	163.	9.00
59.	14.00	164.	5.25
61.	6.08	165.	5.00
62.	7.20	166.	1.58
63.	27.25	167.	2.95
64.	6.30	168.	18.45
65.	29.05	170.	11.70
66.	3.60	171.	25
67.	13.28	174.	4.35
68.	2.50	175.	6.75
69.	4.50	176.	2.05
70.	26.55	177.	8.10
72.	10.75	179.	22.05
73.	7.88	181.	14.00
74.	2.70	182.	7.90
75.	17.80	183.	4.35
76.	26.55	187.	75
77.	8.57	188.	75
78.	2.95	189.	2.25
80.	4.50	191.	1.80
81.	7.45	192.	2.50
82.	5.20	193.	8.55
85.	12.15	196.	2.95
86.	7.65	197.	75
87.	14.85	198.	3.25
88.	90	200.	13.05
89.	2.05	201.	5.40
90.	32.18	203.	6.30
91.	23.20	204.	2.50
93.	4.28	205.	4.35
94.	13.50	206.	40.50
95.	7.20	207.	2.70
96.	14.25	208.	2.25
97.	5.20	209.	17.85
98.	7.20	210.	5.65
99.	20.70	211.	8.55

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
212.	1.65	293.	1.35
213.	21.85	294.	4.72
214.	7.20	295.	17.10
217.	32.85	296.	8.60
218.	37.15	297.	3.40
219.	4.05	298.	6.55
220.	14.40	299.	2.70
221.	10.58	301.	11.00
223.	23.20	305.	2.50
224.	2.25	306.	50
226.	2.50	307.	3.45
227.	3.60	308.	17.25
228.	5.25	309.	1.80
229.	20.95	310.	5.05
230.	18.45	312.	4.28
231.	5.85	314.	1.60
232.	4.50	316.	23.20
233.	25	317.	11.05
234.	27.45	318.	3.60
235.	4.73	320.	7.20
236.	5.00	321.	14.85
237.	16.43	323.	7.00
238.	4.50	324.	13.60
239.	16.20	326.	16.65
241.	7.45	328.	2.30
242.	10.35	330.	3.45
243.	20.50	331.	3.60
244.	2.25	332.	6.30
245.	13.30	333.	8.20
246.	3.60	334.	4.50
247.	28.80	335.	2.50
248.	3.83	336.	6.70
250.	2.70	337.	1.15
251.	12.60	338.	29.95
252.	4.10	339.	9.90
253.	2.95	341.	3.83
258.	3.85	342.	19.60
259.	19.58	343.	2.50
260.	4.95	344.	2.55
261.	2.70	345.	8.85
262.	7.42	346.	4.10
263.	5.15	347.	5.90
264.	4.50	350.	1.80
265.	3.60	351.	4.25
266.	2.25	352.	6.10
267.	3.85	355.	3.83
268.	1.60	357.	3.40
269.	5.85	359.	1.85
270.	19.15	360.	4.50
271.	2.25	361.	10.65
273.	5.00	363.	18.23
274.	10.13	364.	11.92
275.	6.30	365.	12.60
276.	53.80	367.	13.50
278.	8.10	369.	20.95
281.	3.04	370.	9.00
282.	22.73	371.	11.05
283.	11.25	379.	4.05
284.	3.40	380.	4.28
285.	4.50	384.	13.75
286.	75	385.	30.83
288.	22.50	388.	14.18
289.	3.15	396.	11.70
290.	3.15	401.	3.60
292.	18.25		

З місячних вкладок	2,760.25
Процент від моргечів	231.00
Разом	2,991.25

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Юлія Кулявець, в. 262	93.00
Микола Войтко, в. 126	38.00
Миросл. Животко, в. 361	306.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	240.00
Видатки канцелярійні	17.23
Разом	694.23

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. лютого остала	50,074.51
Прихід за март	2,991.25
Разом	53,065.76
Розхід за март	694.23
Готівка з кінцем міс. марта 1927 остає	52,371.53

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Стан чинний	52,371.53
Моргечі	46,600.00
Разом	98,971.53

Стан довжний:

Фонд посмертний	74,548.62
„ адміністрац.	24,422.91
Разом	98,971.53

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє, що чверть-річний мітінґ відбудесь о 8-ій годині вечером в середу, 13. квітня, в галі церковній, 245 Корт ул. На порядку нарад є справи товариські і другі. Пригадується членам, щоб кождий заплатив свою вкладку. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Іван Бакун, предс.; Мих. Шумейко, секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє, що місячні збори відбудуться в четвер, дня 14. квітня, о годині 8-ій вечером. Проситься кождого члена прийти на сі збори, бо є важна справа до поломлення, яка осталась з минувшого мітінґу. Довгуючі члени мають виплатити свої залеглости, бо в противнім разі поступиться після статута. Минувших зборів запала ухвала, щоб до Товариства приймати нових членів без вступного. Отже добра нагода для тих, що бажалиб стати членом нашого тов. і У. Н. Союза. А кождий член нехай постараєсь привести на отсі збори бодай по одному новому членови. — В. Гурянський.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БЕЙОН, Н. Й.

Віче в справі Народного Дому.

У неділю, 27. березня с. р. в церковній галі відбулося віче, скликане Українсько-Американським Демократичним Клюбом в справі будови Народного Дому в Бейоні. На вічу головував Андрій Бірич, а секретарями були пп. Телішевський та Гриник.

На віче прибуло досить людий, не дивлячись на те, що йшов дощ. Між прибувшими були майже всі визначнійші громадяне Бейону.

Запрошений з Ню Йорку гр. В. Кедровський в довшій промові вияснив завдання народніх домів, як для старшого покоління іміґрантів так і для молоді. Народні доми повинні бути огнищами українського культурно-національного життя в Америці, а особливо у молоді розвивати почуття любови до рідної землі, звідки прийшли їх батьки. Народні доми повинні виховувати українську молодь на добрих американських громадян, які разом з тим знають своє національне походження, люблять землю своїх батьків та горді з того, що є нащадками великого й славного українського народу.

Промовець росповів, що таке бизнесова корпорація, що таке шери й як провадиться справи в шеровських організаціях. Говорив, що в Америці обставини життя такі, що годі будувати щось на сентименті, а треба під кожну інституцію давати міцні фінансові підвалини. Народні доми, разом з великою службою для національної справи, можуть також бути добрим бизнесом, коли вміло ведені та відповідно уряджені. Лише такі доми мають будучність свого істнування, в яких члени їх зацікавлені не лише почуттям свого національного обовязку, але й матеріяльними вигодами.

Віче пройшло жваво й бесідник дав пояснення на цілий ряд питань, які були поставлені учасниками віча.

Прибувші на віче українські большевики м. Бейону тримали себе досить коректно, ставлячи конкретні питання. За те член „Оборони України" Мельник намагався своїми гострими виступами розбити віче, але його позбавили слова й віче скінчилося спокійно.

Перший впис шеровців показав, що справа будови дому стоїть на доброму шляху. Зібрано кілька тисяч долярів.

По вічу залишилися на галі ті, що підписалися на шери. Вони вибрали тимчасовий уряд в такому складі: Михайло Шегда на голову, Ілія Курило на заступника голови; Юрко Бойко на касієра; Андрій Бірич на фінансового секр. і Петро Кудрик на рекорд. секретаря. Цьому урядови доручено скликати як найскорше другі збори шеровців та запросити на них адвоката для остаточного зредагування статута народного дому, після чого подасться його до затвердження уряду.

Із загального настрою на галі та з того запалу, з яким беруться до діла шеровці та уряд їх молоді організації; видно, що справа будови українського народного дому в Бейоні стоїть на доброму шляху.

Час уже мати свою хату, досить поневірятися по чужих галях. Добрий народний дім буде доказом нашої національної та політичної зрілости й чужинці та Американці будуть ставитися до нас з повагою. Бо сором, що до тепер всі народи мають свої народні доми в Бейоні, крім одних Українців та мабуть ще циганів.

Свідомі Українці Бейону! До праці, до роботи!

Кузьма Гриник.